

Jaros, Tadeusz

Konstytucja 3 maja 1791 : fundament odrodzenia narodu

Przegląd Pruszkowski nr 2, 5-7

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

świadectwem, że "Polska nie zginęła" i krwawą ofiarą żołnierską na polach bitewnych potwierdziły moralne i niezaprzeczone prawo Polski do niepodległego bytu.

Ta wyzwolenicza walka narodu polskiego to długa i ciernista droga Polski do wolności i niepodległości.

KONSTYTUCJA 3 MAJA 1791

FUNDAMENT ODRODZENIA NARODU

Po dokonaniu przez Rosję, Prusy i Austrię pierwszego rozbioru, Polska została uszczuplona w swoich granicach, pogrążona w niemocy i bezrządzie. A jednak mimo rozpaczliwego niemal położenia nastąpił piętnastoletni okres powolnego wprowadzenia, lecz stałego dźwigania się narodu z upadku - uwieńczonego Konstytucją Majową.

Konstytucja ta, uchwalona 3 maja 1791 r. "miała wyprowadzić Rzeczpospolitą z politycznej niemocy, miała być fundamentem trwałej przebudowy państwa i społeczeństwa, ratowania jego całości i niepodległości."

"Konstytucja Trzeciego Maja starała się jedną ustawą naprawić wszystko zło, które trawiło Polskę. Podniosła znaczenie stanu mieszczańskiego, zaopiekowała się włością, wyeliminowała najgorszą wadę sejmowania polskiego, tj. "liberum veto", zniósła elekcję królów, która była nieszczęściem i zgubą Polski, i dała jej Sejm, który mógł mieć powagę i rząd, który mógł mieć władzę. Konstytucja ta była dowodem, że naród po wiekowym błędzeniu ocknął się i zabrał się sam do poprawy swego bytu."

Rosja, przy wsparciu rodzimych zdrajców - Targowiczów, nie dopuściła jednak do dokonania tych doniosłych reform. Konstytucja została obalona po rozpaczliwej walce i pokonaniu słabej armii polskiej przez 100 - tysięczną armię rosyjską w krótkiej wojnie obronnej latem 1792r.

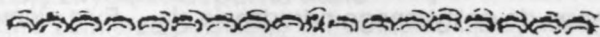
Konstytucja Trzeciego Maja "... obowiązywała tylko kilka miesięcy, ale przez 126 lat walki o niepodległość była symbolem wewnętrznych sił narodu, zdolnego do politycznego odrodzenia się ... Była pierwszą w Europie, a drugą w świecie po Konstytucji Stanów Zjednoczonych, nowożytną ustawą zasadniczą."

W niespełna dwa lata po uchwaleniu Konstytucji nastąpił drugi rozbiór Rzeczypospolitej. Tym razem dokonały go Rosja i Prusy. Haniebną konwencję rozbiorową podpisano 23 stycznia 1793r. w Petersburgu.

USTAWA RZĄDOWA.

PRAWO UCHWALONE.

Dnia 3. Maja, Roku 1791.

w WARSZAWIE,
w Drukarni Uprzywileiowanej M. GRÖLLA,
Księgarza Nadwornego *J. K. Mci.*

USTAWA RZĄDOWA
W IMIĘ BOGA W TROYCY
ŚWIĘTEY JEDYNEGO.

STANISŁAW AUGUST

z Bożej Łaski i woli Narodu

K R Ó L P O L S K I,

WIELKI XŻĘ LITEŃSKI, RUSKI, PRU-
SKI, MAZOWIECKI, ŻMUDZKI, KIIOWSKI,
WOŁYŃSKI, PODOLSKI, PODLASKI, IN-
FLANTSKI, SMOLEŃSKI, SIEWIERSKI,
Y CZERNIECHOWSKI,

wraz

Z STANAMI SKONFEDEROWANEMI

w Liczbie podwoyney,

NAROD POLSKI REPREZENTUJĄCEMI.

